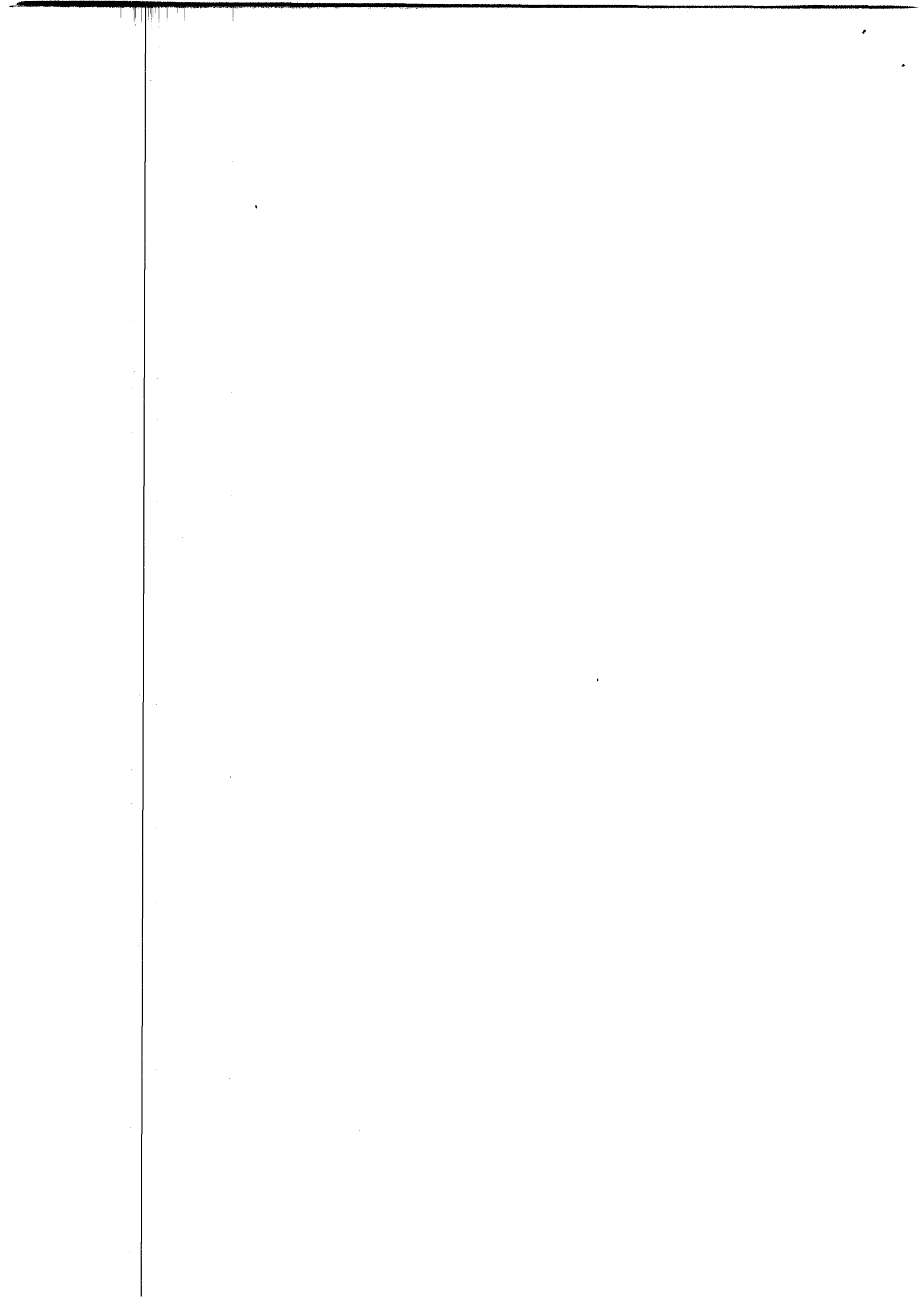

GOA
Gjeldsoffer-Alliansen

631.00
3.11.2008
2008/03042
- 024

**GOAs høringsnotat
til endring
i
gjeldsordningsloven**

Høringsnotat om endring i gjeldsordningsloven

Svarfrist 1. november 2008

Gjeldsoffer-Alliansen viser til høringsbrevet datert 18.07.08, og har kommentarer til nedenstående punkter.

5. Kravet om utenrettslige forhandlinger («egenforsøk»)

GOA har lenge hevdet at i mange tilfeller er kravet om egenforsøket blitt praktisert svært stivbent og firkantet, og har bare virket forsinkende på prosessen. På en annen side har vi forståelse for at de færreste namsmenn har kapasitet til å ta i mot søkere med fire bærepøser uåpnet post.

5.6 ...Det skal også legges vekt på kommunens muligheter til å yte bistand i saken, jf. § 1-5.

I utgangspunktet støtter GOA departementets forslag, men vi frykter at kommunale rådgivere nærmest blir tillagt vetorett. Det må ikke oppfattes slik at kommunen har det siste ordet i vurderingen av om skyldner har forsøkt «etter evne».

GOA har fått en del meldinger som tyder på at noen kommunale rådgivere setter sin ære i å få til en frivillig utenrettslig gjeldsordning, nærmest for en hver pris. Det virker som om rådgiverne ser det som et prestisjenederlag dersom de må sende saken til namsmannen. Saksbehandlingen kan derved ta urimelig lang tid. I tillegg har vi av innlegg på GOAs diskusjonsforum «Faggruppe» observert at spesielt Lindorff insisterer på lavere livsoppholdssatser ved utenrettslige ordninger. Dermed får skyldner en dårligere økonomisk periode enn ved rettslig gjeldsordning.

En del kommuner har en rådgivningstjeneste som fungerer svært dårlig. Dette bør nødvendigvis ikke skyldes rådgivernes kvalifikasjoner, men at stillingsbrøken til rådgivning er svært lav, eller fullstendig fraværende. Samtidig har en del mennesker av forskjellige årsaker lav tillit til det kommunale apparatet, og ønsker å gjøre det egne forsøket selv. GOA bistår slike medlemmer med råd, brevmaler og «bruksanvisning».

Etter at departementet sendte ut høringsnotatet (også etter at GOA begynte å skrive våre merknader), har situasjonen endret seg radikalt ved den oppståtte internasjonale finanskrisen. GOA får nå mange meldinger om lang ventetid hos kommunale rådgivere, mye kan tyde på at kommunenes rådgivningsapparat er i ferd med å bli overbelastet. Vi har fått meldinger om at enkelte kommuner har innført inntaksstopp for nye skyldnere, for å komme à jour i saksmengden. I tillegg har vi fått melding om at det er kommuner som overhodet ikke har rådgivningstjeneste. Namsmenn har fremdeles mulighet til å bruke medhjelper ...

6. Låneopptak i gjeldsforhandlingsperioden

6.4 Skyldner plikter i gjeldsforhandlingsperioden å ikke stifte ny gjeld uten etter namsmannens samtykke ...

GOA støtter fullt ut departementets forslag til endring av § 3-5 d.

I tillegg foreslår GOA at det må presiseres i lovteksten at det ikke er noe lovmessig hinder mot å stifte gjeld til fornuftige formål i gjeldsordningsperioden. Et eksempel på dette kan være kjøp av egen bolig, ved hjelp av Husbankens startlån, (som ikke sjeler alt for mye til betalingsanmerkninger). Dette vil som regel medføre lavere boutgifter, og dermed lønne seg både for skyldner og kreditorer. Startlån er avdragsfrie de fem første år og renter er fradragberettiget ved ligningen. Dette vil som regel føre til høyere dividende til kreditorene. Likevel ser vi at en del kreditorer setter kjepper i hjulene for et slikt lån. GOA mener hovedproblemstillingen må være hvorvidt den nye gjeldsstiftelsen vil føre til mislighold av den løpende gjeldsordningen.

Årsaken til at GOA ønsker dette punkt inntatt i loven, er vi har erfart at alt for mange rettsavgjørelser er basert på direkte feillesning av nåværende lovttekst. Når til og med Høyesteretts kjæremålsutvalg presterer å sitere loven feil, må noe gjøres!

7. Gjeldsordning for skyldnere bosatt utenfor Norge

7.5 Skyldnere som ikke er bosatt i riket, kan fremsette søknad om gjeldsforhandling for namsmannen i ...

GOA støtter fullt ut departementets forslag om at gjeldsordning kan søkes fra utlandet.

Imidlertid vil vi peke et punkt som fra vårt ståsted virker urimelig og uheldig. I dag er det namsfogden i Oslo som administrerer utleggstrekk fra nordmenn i utlandet. Namsfogden bruker forskjellige livsoppholdssatser for de enkelte land, etter det vi har fått opplyst blir disse satsene innhentet fra en organisasjon i Sveits. GOA har fått en del henvendelser fra medlemmer bl. a. i Spania, som hevder at levekostnadene der er minst like høye som i Norge. Det påstås at det eneste som er billig i Spania, er tobakk og alkohol.

I tillegg vet vi at svært mange som flytter til Spania, gjør dette av helsemessige årsaker. (Lindorff vil sikkert hevde at de gjør det for å unndra seg kreditorene.) Mennesker med dårlig helse har sannsynligvis en del spesielle utgifter. GOA finner det derfor urimelig at man skal operere med lavere livsoppholdssatser for disse.

Namsfogden i Oslo har i den senere tid dessverre gjort seg negativt bemerket med de laveste livsoppholdssatser som GOA har registret. Dersom denne holdning til mennesker med problemer tas i bruk også for livsoppholdssatser for gjeldsofre bosatt i utlandet, ser GOA det som en svært uheldig utvikling.

8. Skatte- og avgiftskrav

GOA støtter fullt ut departementets forslag til endring i særregler for skatte- og avgiftskrav.

9. Gjeldsordningsperiodens lengde, alternative oppgjørsformer mv.

9.6

GOA støtter departementets forslag til ny ordlyd i § 4-2 første ledd, nytt fjerde og femte punktum.

Til § 4-2 annet ledd:

GOA foreslår at departementets forslag alternativ 1 legges til grunn.

GOA er ikke bare uenig i alternativ 2, vi vil direkte vil advare mot det. En del tidligere næringsdrivende har fått fastsatt inntekt og skatt ved skjønnslikning, og her har vi sett summer som passer bedre i en eventyrbok. Dersom en slik fiktiv sluttsum ender på mange millioner, vil skyldner ikke ha mulighet til fremskaffe 25 %.

Tillegg til § 5-2 annet ledd bokstav c: Bra!

Men hvor er det blitt av nåværende bokstav c? GOA tar det for gitt at den skal bestå.

GOA støtter forslaget om «innløsningsrett» i § 6-1 fjerde ledd. Vi har mange eksempler på at bl. a. Lindorff har avslått søknader med grunnløse argumenter:

... *av prinsipielle årsaker avslår vi søknaden.*

... *av hensyn til de øvrige kreditorer avslår vi søknaden.*

10. Særlig om næringsgjeld

Det hadde naturligvis vært ønskelig med en form for konkurs for tidligere næringsdrivende i likhet med et AS. GOA registrerer imidlertid at flere av departementets forslag vil bedre situasjonen også for denne gruppen. Et av momentene for kontant oppgjør kan være at deler av skyldners gjeld stammer fra avsluttet næringsdrift.

11. Gjeldsordning for straffedømte

GOA kan støtte nevnte formulering som annet punktum i § 1-4.

Imidlertid er vi bekymret for om resosialiseringshensyn blir vektlagt mer enn hensynet til offerets krav på full erstatningsutbetaling. Resosialiseringshensynet bør ikke gå på bekostning av alvorlighetsgraden av forbrytelsen og påfølgende erstatningsdom.

Vi minner om den stygge saken for en tid tilbake der en voldsmann påførte en person slike skader at offeret ble ufør. Voldsmannen ble dømt til å betale erstatning, men betalte ikke noe som helst. Erstatningskravet ble likevel senere tatt med i en gjeldsordning for voldsmannen, mens offeret ikke fikk utbetalt fem øre.

Man må vokte seg for å sette gjeldsordningsloven i vanry hos allmennheten

12. Etterperioden

Dette har fra lovens ikrafttredelse vært en omstridt paragraf.

- Det har blitt en psykisk belastning på skyldner: Følelsen av at man aldri blir ferdig med problemene.
- Ordningen finnes ikke i noe annet lands lovgivning.
- Ordningen kolliderer med lovgivers intensjon om en ny start.
- Det verste er imidlertid at dette har vist seg å bli en lovregel med sosial slagside.

Vi viser til departementets egne argumenter i Ot.prp. nr. 99 på side 84:

«En lovregel som ressurssterke mennesker lett kan omgå på lovlig måte. Det nevnes reglene om private beslagsforbud, retten til å avslå eller gi avkall på arv m.v. Den som

kjenner regelverket eller har tilgang på juridisk bistand, kan således unngå å bli rammet av bestemmelsen».

Dette vil i sin tur si at bestemmelsen vil bety lite for kreditorene, da det ligger i kortene at ressurssterke mennesker ofte kommer fra tilsvarende ressurssterke familier, og derved venter de største arvene. Disse store arvene vil kreditorene ikke få noen glede av. Da sitter vi igjen med de svakeste og minst bemidlede som får en liten arv. De vil bli rammet av bestemmelsen.

I ovennevnte proposisjon registrerte vi beklageligvis at departementet la avgjørende vekt på Finansdepartementets høringsuttalelse. Til og med Skattedirektoratet støttet opphevelse av denne urettferdige lovregel.

GOA vil på sterkeste foreslå at denne uheldige og omstridte paragraf fjernes!

En fjerning av regelen vil bety svært lite for statskassen i form av arveavgift.

13. Behandlingen av straffebøter under gjeldsordning

GOA støtter departementets forslag til ny ordlyd i § 4-8 h.